

Postanowienie z dnia 12 czerwca 2002 r., III CZP 33/02

Komornikowi przysługuje zażalenie tylko na postanowienie sądu w przedmiocie ustalenia kosztów egzekucji (art. 770 zdanie czwarte k.p.c.).

Sędzia SN Marian Kocon (przewodniczący)

Sędzia SN Elżbieta Skowrońska-Bocian

Sędzia SN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie ze skargi wierzyciela Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w N. na czynności Komornika Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Prudniku w sprawie egzekucyjnej z wniosku Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w N. przeciwko dłużnikowi Andrzejowi K., po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym w dniu 12 czerwca 2002 r., przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Piotra Wiśniewskiego, zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Opolu postanowieniem z dnia 22 marca 2002 r.:

„Czy wierzyciel Skarb Państwa – działający przez sądy i prokuratorów ma obowiązek uiszczania części opłaty egzekucyjnej należnej w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych (art. 45 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu wynikającym z ustawy nowelizującej z 18 września 2001 r. – Dz.U. Nr 130, poz. 1452?”

odmówił podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w N. skierował do Komornika Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Prudniku polecenie wyegzekwowania od Andrzeja K. orzeczonej wobec niego grzywny wraz z kosztami postępowania w kwocie 212 zł. Komornik wezwał wierzyciela do wpłacenia części opłaty stosunkowej, a wobec odmowy jej wpłacenia zarządził zwrot wniosku. Skargę wierzyciela na tę czynność Sąd Rejonowy w Prudniku postanowieniem z dnia 25 lutego 2002 r. uwzględnił i uchylił zarządzenie

Komornika o zwrocie wniosku. Postanowienie to zaskarżył zażaleniem Komornik. Sąd Okręgowy w Opolu uznał, że zażalenie jest dopuszczalne „*per analogiam legis* do art. 770 k.p.c.” i, rozpoznając je, powziął poważne wątpliwości ujęte w przytoczonym zagadnieniu prawnym, które przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 770 zdanie czwarte k.p.c. przyznaje komornikowi prawo wniesienia zażalenia na postanowienie sądu w przedmiocie, którego dotyczy ten przepis. Jest to jedyny przypadek, w którym komornik, nie będący stroną postępowania egzekucyjnego, może zaskarżyć postanowienie sądu wydane w postępowaniu, w którym występuje on jako organ egzekucyjny lub wykonuje czynności na polecenie sądu jako takiego organu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2000 r., II CKN 496/00, OSNC 2000, nr 9, poz. 168). Zdanie czwarte art. 770 k.p.c., jest przepisem o charakterze wyjątkowym, a więc podlegającym ścisłej wykładni.

Z art. 770 k.p.c. wynika, że postanowieniem sądu, na które zgodnie ze zdaniem czwartym tego artykułu komornikowi przysługuje zażalenie, jest postanowienie w przedmiocie ustalenia kosztów egzekucji. Jeżeli więc jest to postanowienie wydane w wyniku rozpoznania skargi na czynności komornika, to chodzi tu o postanowienie wydane na skutek zaskarżenia postanowienia komornika o ustaleniu kosztów egzekucji. W sprawie, w której przedstawione zostało zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia, postanowienie sądu, na które komornik wniósł zażalenie, wydane jednakże zostało na skutek skargi na zarządzenie komornika o zwrocie wniosku. Okoliczność, że komornik zarządził zwrot wniosku ze względu na niewniesienie przez wierzyciela części opłaty stosunkowej, nie zmienia przedmiotu rozstrzygnięcia sądu. Przyjęcie, że w takiej sytuacji przedmiotem tym jest ustalenie kosztów postępowania egzekucyjnego możliwe byłoby jedynie w wyniku niedopuszczalnej, bo rozszerzającej wykładni przepisu zdania czwartego art. 770 k.p.c.

Nie można także uznać, że przepis ten może zostać zastosowany w drodze analogii w jakiegokolwiek innej sytuacji, niż wskazana w jego hipotezie. Stosownie do art. 767 § 3 k.p.c., zażalenie na postanowienie sądu wydane w wyniku rozpoznania skargi na czynności komornika przysługuje bowiem jedynie w wypadkach w ustawie przewidzianych. Co do przypadków, w których zażalenie

przysługuje, taka treść przepisu nie pozostawia miejsca na jakąkolwiek lukę w ustawie, która mogłaby być wypełniona przez zastosowanie analogii.

Pogląd, że przepis art. 770 zdanie czwarte k.p.c. nie stanowi podstawy wnoszenia przez komornika zażalenia na inne postanowienia sądu wydane w postępowaniu egzekucyjnym (przez co należy rozumieć postanowienia, których przedmiotem nie jest ustalenie kosztów egzekucji), wyraził już Sąd Najwyższy w powołanym na wstępie postanowieniu z dnia 14 marca 2000 r., II CKN 496/00.

Należy zauważyć, że w postępowaniu, do prowadzenia którego komornik został zobowiązany w wyniku uchylecia przez sąd jego zarządzenia o zwrocie wniosku, ma on obowiązek ustalenia kosztów egzekucji (art. 770 zdanie trzecie k.p.c.) i na ewentualne postanowienie sądu wydane w wyniku zaskarżenia tej czynności, będzie przysługiwało mu zażalenie (art. 770 zdanie czwarte k.p.c.). Z przytoczonych względów, w sprawie, w której przedstawione zostało zagadnienie prawne, zażalenie wniesione przez Komornika powinno zostać odrzucone jako niedopuszczalne (art. 370 w związku z art. 397 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.). Dla wydania tego orzeczenia nie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego. Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48 ze zm.) należało zatem odmówić podjęcia uchwały.